

گزارش ماهنامه اوپک (می ۲۰۱۳)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

شماره مسلسل: ۳۱۰۱۲۹۷۳

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۲/۲۵

سبد مرجع اوپک^۱ برای دومین ماه متوالی در ماه آوریل، با کاهش ۵/۳۹ دلاری یا ۵ درصدی به بشکه‌ای ۱۰۱ دلار و ۵ سنت رسید و این درحالی است که میزان کاهش ارزش سبد مرجع اوپک در تاریخ مشابه با سال گذشته، برابر با ۱۰/۲۲ دلار یا ۸/۷ درصد بوده است. قیمت سبد مرجع اوپک در ۹ می ۲۰۱۳ (۱۳۹۲/۲/۱۹) برابر با بشکه‌ای ۱۰۱ دلار و ۶۷ سنت گزارش شده است.

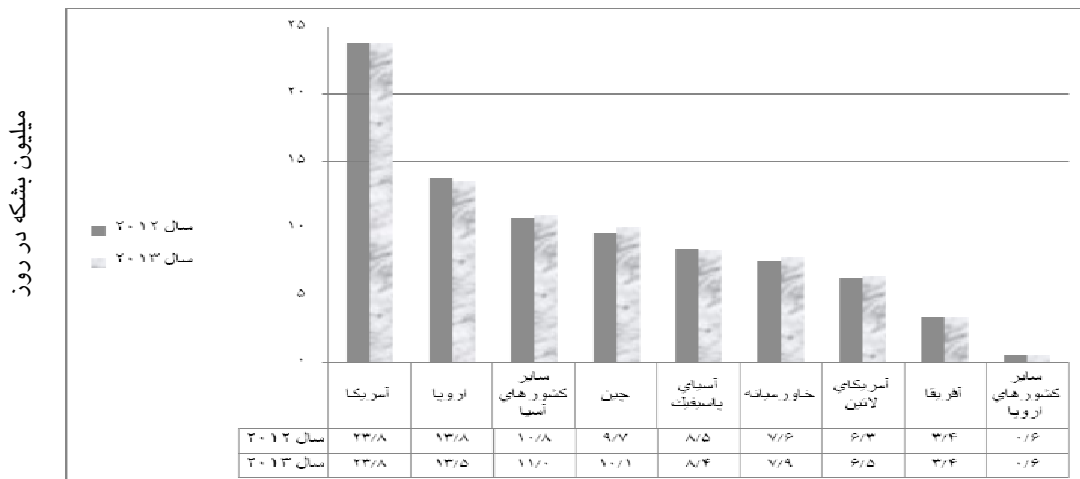
براساس پیش‌بینی‌ها، عرضه نفت اوپک در سال ۲۰۱۳ روزانه یک میلیون بشکه افزایش خواهد یافت و این رشد به دنبال افزایش ۰/۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۲ خواهد بود. اعضای آمریکایی OECD عامل رشد عرضه نفت در سال جاری میلادی بوده‌اند، درحالی که اعضای اروپایی OECD با کاهش روزافزون عرضه نفت مواجه هستند.

کاهش‌های تجمعی^۲ در ارزش سبد مرجع اوپک، در ماه‌های مارس و آوریل بیش از ۱۱ دلار یا ۱۱ درصد نسبت به بالاترین قیمت آن در سال جاری میلادی (در حدود بشکه‌ای ۱۱۲ دلار در ماه فوریه) برآورد شده است. ارزش سبد نفت اوپک همچون ماه گذشته، منعکس‌کننده اوضاع نامطلوب بازار بین‌المللی نفت خام بوده و با فعالیت‌های سوداگرانه و بی‌ثبات بازار تشدید شد، به‌گونه‌ای که این عوامل منجر به افول یکباره قیمت‌ها بر مبنای رکوردهای موجود شده است. چندین عامل کلیدی قیمت‌های نفت خام را تحت فشار قرار داده‌اند اعم از اطلاعات نادرست از میزان واردات نفت چین و آمریکا به‌عنوان دو مصرف‌کننده بزرگ نفت در جهان که باعث شده است اکثر آژانس‌های انرژی پیش‌بینی‌های دقیق از میزان تقاضای جهانی نفت را سانسور کنند. مضافاً اینکه افول و ناآرامی اقتصادی منطقه یورو و میزان رکوردها از سیاهه‌های نفت خام آمریکا باعث کاهش شدید قیمت‌های نفت خام شده است.

تقاضای جهانی نفت و انواع نفت خام اوپک

برآوردها و گزارش‌های پیشین گزارش ماهیانه بازار نفت MOMR^۳، تقاضای نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۲ در حدود روزانه ۳۰/۲ میلیون بشکه بوده و در مقایسه با سال قبل با اندکی افزایش (در حدود روزانه ۰/۱ میلیون بشکه) رشد ثابتی داشته است. از قرار اطلاع، تقاضای نفت اوپک در سال ۲۰۱۳ به میانگین روزانه ۲۹/۸ میلیون بشکه برسد که در مقایسه با سال گذشته (۲۰۱۲) روزانه ۰/۴ میلیون بشکه کاهش خواهد داشت. به‌طور کلی میزان تقاضای جهانی نفت طی سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ با توجه به دسته‌بندی منطقه‌ای گزارش ماهیانه بازار نفت در نمودار به اختصار آمده است:

نمودار ۱. تقاضای جهانی نفت به تفکیک منطقه

۱. اجزای سبد مرجع اوپک عبارتند از:

BCF 17 (ونزوئلا)

Iran Heavy (ایران)

Ecuador (اکوادور)

Saharan Blend (الجزایر)

Murban (امارات متحده عربی)

Es Sider (لیبی)

Kuwait Export (کویت)

Basra Light (عراق)

Arab Light (عربستان سعودی)

Qatar Marine (قطر)

Bonny Light (نیجریه)

Girassol (آنگولا)

2. Cumulative Decline

3. Monthly Oil Market Report

در بازه زمانی ژانویه تا ماه مارس ۲۰۱۳ میزان تقاضای نفت چین کاهش یافته و این میزان کاهش تقاضا در ماه مارس نرخ کمی داشته است. در واقع، رشد تقاضای نفت در مقایسه با سال ۲۰۱۲ در حدود ۲ درصد بوده است. به بیان دیگر، میانگین نرخ رشد آن در دو ماهه اول سال ۲۰۱۳ (ژانویه و فوریه) ۴/۳ درصد شده و این عامل به واسطه اثرپذیری از برخی ضعف‌ها در فعالیت‌های اقتصادی این کشور بیان شده است. تقاضای نفت هند به رشد طبیعی و نرمال ۲/۱ درصدی در ماه مارس بازگشته است. دلیل این رشد تقاضا، افزایش تدریجی فعالیت اقتصادی در سایر کشورهای غیرعضو آسیایی OECD بوده است که در نتیجه باعث افزایش تقاضای نفت در حدود ۰/۲ میلیون بشکه در روز در سال جاری میلادی شده است. در برزیل نیز برای سه ماه متوالی رشد سالم تقاضا در ماه فوریه با میزان ۰/۱ میلیون بشکه در روز مشاهده شده است و در میزان تقاضای آمریکای لاتین، افزایش ۰/۲ میلیون بشکه‌ای انتظار می‌رود. تقاضای نفت در خاورمیانه در سال ۲۰۱۳ روزانه ۰/۳ میلیون بشکه افزایش پیش‌بینی شده که عربستان سعودی عامل رشد چشمگیر تقاضا در حدود ۷ درصد در سه‌ماهه نخست سال ۲۰۱۳ شده است و علت این افزایش تقاضا از سوی این کشور افزایش ملزومات سوخت‌های صنعتی و حمل‌ونقل بوده است.

به‌طور کلی، ارزیابی‌های اخیر از تقاضای جهانی نفت حاکی از افزایش ۰/۸ میلیون بشکه در روز^۱ در سال ۲۰۱۳ است که کمی بالاتر از رشد تقاضا در سال ۲۰۱۲ خواهد بود. سهم اعظم تقاضا مربوط به چین است. با افزایش روزانه ۰/۴ میلیون بشکه و سایر کشورهای غیر OECD با احتساب میزان تقاضا در حدود ۰/۳ میلیون بشکه در روز در خاورمیانه، به‌نظر روزانه ۰/۸ میلیون بشکه به تقاضای نفتی افزوده شود. در این میان، سایر کشورهای آسیا و آمریکای لاتین نیز هر کدام رشد تقاضا در حدود ۰/۲ میلیون بشکه در روز را خواهند داشت. در مقابل تقاضای اعضای OECD با انقباض و جمعیت تقاضا تا حدود روزانه ۰/۴ میلیون بشکه کمی کمتر از تقاضا در سال ۲۰۱۲ را دارا خواهند بود.

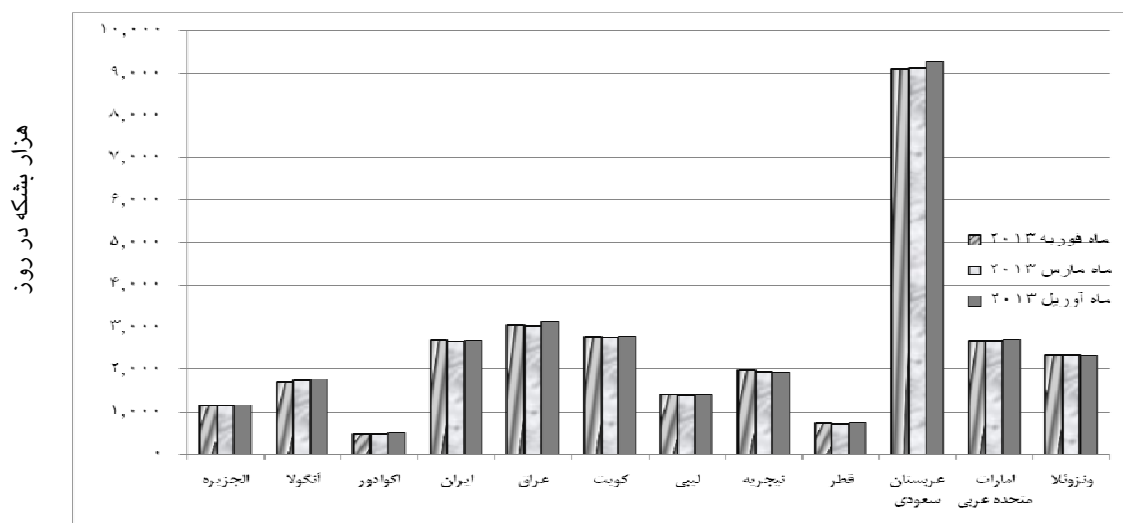
تولید نفت اوپک

میانگین تولید کل نفت خام اوپک براساس منابع ثانویه، تقریباً برابر با ۳۰/۴۶ میلیون بشکه در روز و افزایش روزانه ۰/۲۸ میلیون بشکه نسبت به ماه قبل (مارس) بوده است.

میزان تولید گاز طبیعی مایع شده (LNG)^۲ اوپک و انواع نفت نامتعارف در سال ۲۰۱۲ به‌طور میانگین ۵/۶۶ میلیون بشکه در روز بوده که نشان‌دهنده رشد روزانه ۰/۲۹ میلیون بشکه نسبت به سال قبل از آن (۲۰۱۱) است. به‌نظر می‌رسد، میزان تولید گاز طبیعی مایع شده (LNG) اوپک و انواع نفت نامتعارف در سال ۲۰۱۳ نسبت به سال ۲۰۱۲ افزایش روزانه ۰/۲۱ میلیون بشکه داشته باشد و به‌طور میانگین روزانه به ۵/۸۷ میلیون بشکه برسد.

براساس منابع ثانویه، تولید نفت خام عربستان سعودی و عراق در ماه آوریل افزایش داشته است. تولید نفت خام اوپک به‌استثنای نفت عراق در ماه آوریل برابر با ۲۷/۳۲ میلیون بشکه در روز بوده و در حدود ۱۷۴ هزار بشکه در روز نسبت به ماه گذشته (مارس) افزایش تولید داشته است. میزان تولید نفت ایران در ماه آوریل نیز در حدود ۲,۶۹۵ هزار بشکه در روز بوده که نشان‌دهنده رتبه پنجم ایران در میان سایر اعضای اوپک است.

نمودار ۲. تولید نفت اوپک براساس منابع ثانویه

۱. اعداد نمودار به تقریب درج شده و احتمالاً این عدد از احتساب اعداد کامل نمودار به‌دست آمده است.